

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Nc/2/2020
Identifikačné číslo spisu:	1408207435
Dátum vydania rozhodnutia:	01.04.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Branislav Král
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:1408207435.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne ZAVA SLOVAKIA, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Sokolská 20, IČO: 35 794 437, zastúpenej advokátskou kanceláriou Kolíkova & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Radvanská 21, proti žalovaným 1/ G.. Q. C. a 2/ P. C., obaja bývajúcí v W., G. 1, obaja zastúpení JUDr. Petrom Arendackým, advokátom v Bratislave, Železničarska 13, o zaplatenie 72 770,33 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 23C/344/2009 a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 10Co/14/2020, takto

rozhodol:

Sudkyne Krajského súdu v Bratislave, JUDr. Ayše Pružinec Eren a JUDr. Michaela Frimmelová **n i e s ú** vylúčené z prejednávania a rozhodovania v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 10Co/14/2020.

Konanie o námietke zaujatosti voči JUDr. Ľubošovi Sádovskému **z a s t a v u j e**.

Odôvodnenie

1. V odvolacom konaní sp. zn. 10Co/14/2020 Krajského súdu v Bratislave vzniesol právny zástupca žalobkyne námietku zaujatosti voči odvolaciemu senátu z dôvodu, že so zreteľom na pomer predsedu odvolacieho senátu ku konateľke právneho zástupcu žalobkyne, možno mať dôvodné pochybnosti o jeho nezaujatosti. Uviedol, že tento pomer medzi spomenutými osobami vyplýva z medializovaných vyjadrení konateľky právneho zástupcu, z ktorých vyplýva, že konateľka v súvislosti so zverejnenou komunikáciou v aplikácii Threema apelovala na vyvodenie zodpovednosti voči konkrétnym osobám vo vzťahu k ovplyvňovaniu súdnych rozhodnutí. Keďže v medializovanom vyjadrení bol okrem iných sudcov spomenutý aj vtedajší predseda Krajského súdu v Bratislave, JUDr. Ľuboš Sádovský, (ktorý sa dňa 16. decembra 2019 vzdal funkcie predsedu Krajského súdu v Bratislave) je presvedčený, že tento pomer zakladá objektívne pochybnosti o nezaujatosti JUDr. Ľuboša Sádovského a môže byť dôkazom o animozite.

2. Sudca JUDr. Ľuboš Sádovský vo vyjadrení k námietke zaujatosti uviedol, že vo veci sa necíti byť zaujatý ani z jedného zo zákonom predpokladaných dôvodov v ust. § 49 CSP, a to ani vo vzťahu tvrdeného „pomera“ k zástupkyňi žalobkyne. Ďalej uviedol, že predložený dôkaz o animozite nepovažuje

za relevantný, keďže politické vyjadrenia JUDr. Kolíkovej nesleduje a ani ho nezaujímajú, pričom o jej kritike jeho osoby ani nevedel, navyiac uviedol, že táto sa mala týkať jeho výkonu funkcie predsedu Krajského súdu v Bratislave, ktorú od 1. januára 2020 už nevykonáva.

3. Sudkyne JUDr. Ayše Pružinec Eren a JUDr. Michaela Frimmelová vo vyjadrení k námietke zaujatosti uviedli, že sa vo veci necítia byť zaujaté, nakoľko advokátku a konateľku spoločnosti Kolíková & Partners, s. r. o. vôbec nepoznajú, nikdy sa s ňou osobne nestretli a nepoznajú ani žiadnu stranu tohto sporu. Zhodne uviedli, že právny zástupca žalobkyne vzniesol námietku zaujatosti voči senátu odvolacieho súdu v zložení JUDr. Ľuboš Sádovský, JUDr. Ayše Pružinec Eren a JUDr. Michaela Frimmelová, ktorú odôvodnil tým, že so zreteľom na pomer predsedu senátu JUDr. Ľuboša Sádovského ku konateľke právneho zástupcu žalobkyne možno mať dôvodné pochybnosti o jeho nezaujatosti. Vo vzťahu k nim, ako k ďalším členom senátu 10Co neuviedol žiadne dôvody podľa § 53 ods. 2 CSP, pre ktoré by mali byť vylúčené.

4. O tom, či JUDr. Ľuboš Sádovský, JUDr. Ayše Pružinec Eren a JUDr. Michaela Frimmelová, sudcovia Krajského súdu v Bratislave, ktorým bola táto právna vec pridelená na prejednanie sú v danom prípade vylúčení, rozhoduje podľa § 54 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) nadriadený súd, ktorým je tu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

5. Najvyšší súd posudzoval opodstatnenosť tvrdenej možnosti vzniku pochybnosti o nezaujatosti sudcov Krajského súdu v Bratislave z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu.

5.1. V zmysle § 49 ods. 1 CSP je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti (poznámka nadriadeného súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte tohto uznesenia uvádza pojem „strana sporu“, má sa tým pre účely tohto prípadu na mysli účastník konania).

5.2. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaniu sporu, k nezaujatému prístupu k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní; zámerom je tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania.

5.3. Relevantným je pritom iba taký vzťah sudcu, ktorý by pri všetkej možnej snahe sudcu o správnosť jeho konania a rozhodovania ovplyvnil objektívny pohľad sudcu na spor (prejednávanú právnu vec) a v konečnom dôsledku mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

6. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 CSP) alebo na návrh strany (§ 52 CSP). Námietka zaujatosti podaná jednou zo strán sporovej veci sa nepredkladá na zaujatie stanoviska či vyjadrenie druhej sporovej strane (III. ÚS 824/2016).

6.1. Obsahom práva na prejednanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie sporu nestranným súdom je len povinnosť prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

6.2. Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 až § 58 CSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo.

6.3. Pri posudzovaní dôvodov namietanej nezaujatosti treba mať na zreteli nielen právnu úpravu danú

ustanoveniami CSP, ale tiež judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) a napokon aj závery, ku ktorým dospela doterajšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

7. ESLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku).

7.1. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti dovtedy, kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúci nie je subjektívny aspekt (subjektívny názor alebo pocit namietajúceho), ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Uplatňuje sa tu tzv. teória zdania nezaujatosti (viď tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná).

7.2. Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávánemu sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o (ne)zaujatosti zákonného sudcu je, či obava strany sporu je objektívne oprávnená. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno ale chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje z prejednávania a rozhodovania vecí.

8. Ústava Slovenskej republiky deklaruje dva podstatné atribúty súdnictva v Slovenskej republike - nezávislosť a nestrannosť.

8.1. Nezávislosť súdnej moci je pojem s dvojím významom; označuje jednak nezávislosť súdov (inštitucionálna nezávislosť), jednak nezávislosť sudcov (individuálna nezávislosť). Nezávislosť sudcu treba vidieť ako jeho nezávislosť od zložiek politického systému, rovnako ale aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej moci (celého súdneho systému), konkrétneho súdu, na ktorom sudca pôsobí, nezávislosť vo vzťahu k vedeniu a kolektívu súdu.

8.2. Nestrannosť sudcu je potrebné posudzovať vždy v závislosti od konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria rozhodnúť, či existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca nie je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú. Len nestranný súd totiž poskytuje stranám rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

9. Z ustanovenia § 30 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov vyplýva (o. i.) povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezaujato a dbať o to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K stranám je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov. Aj so zreteľom na toto ustanovenie má sudca zachovávať k sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní vždy vecný a profesionálny prístup.

10. Z hľadiska posúdenia opodstatnenosti stranou sporu vznesenej námietky zaujatosti nie je rozhodujúci jej osobný subjektívny názor, domnienka alebo úvaha. Nemožno preto bez ďalšieho brať na zreteľ len samotné pochybnosti namietajúceho o objektívnom a nestrannom rozhodovaní sudcu, ale vždy treba posúdiť skutočnosti, ktoré viedli k tomu, že strana pochybuje o objektívnosti sudcu. Nadriadený súd môže vylúčiť namietaného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci až vtedy, keď je evidentné, že vzťah

sudcu nie je stranou len tvrdený, ale že skutočne existuje a svojou povahou a intenzitou vykazuje znaky relevantné v zmysle § 49 ods. 1 CSP.

11. V danom prípade právny zástupca žalobkyne odôvodnil námietku zaujatosti sudcov Krajského súdu v Bratislave tým, že konateľka právneho zástupcu žalobcu (JUDr. Mária Kolíková) vo svojich medializovaných vyjadreniach v súvislosti so zverejnenou komunikáciou z aplikácie Threema apelovala na vyvodenie zodpovednosti voči konkrétnym osobám vo vzťahu k ovplyvňovaniu súdnych rozhodnutí. V tejto súvislosti JUDr. Mária Kolíková vo svojom článku, zverejnenom na webovej adrese zo 7. novembra 2019 s názvom „Očista justície a prokuratúry musí pokračovať“, pripojenom k námietke zaujatosti, o. i. uviedla, že „sudcovia, ktorí sa spomínajú v komunikácii Threema spôsobom, že je spochybnená ich „bezúhonnosť, čestnosť, poctivosť, ľudskosť a spravodlivosť musia byť braní na zodpovednosť. Je to tzv. sudcovská spôsobilosť, ktorú sudcovia strácajú, ak strácajú svoj morálny kredit sudcu nevyhnutný pre výkon funkcie. Jankovskou a Sklenkom vyvodenie tejto zodpovednosti nekončí. Sú tu ďalšie mená: Maruniaková, Haitová, Cviková, ale aj predseda Krajského súdu Sádovský, či podpredsedníčka Najvyššieho súdu Urbancová., či predseda košického súdu Pažúr. Zo vzniknutého podozrenia, že sudca je ovplyvňovaný pri svojom rozhodovaní, je potrebné sa osobitne spovedať Súdnej rade. Súdna rada sa musí venovať všetkým podozreniam, s ohľadom na kontext, intenzitu, zvážiť disciplinárne opatrenie a návrh na dočasné pozastavenie výkonu funkcie. Pritom platí, že s funkciou predsedu či podpredsedu súdu sa viaže ešte vyšší nárok na morálnu zdatnosť, a preto tu treba osobitne vyhodnotiť, či dané osoby môžu naďalej zastávať toto postavenie. Súdna rada by si mala určite vždy spomínané osoby predvolať a s ohľadom na celkový kontext a intenzitu by mala bezodkladne predsedníčka Súdnej rady vyvodiť dôsledky, teda podať príslušný disciplinárny návrh a návrh na dočasné pozastavenie výkonu funkcie“. Z uvedeného je zrejmé, že predmetom kritiky v uvedenom článku bol, okrem iných sudcov, aj vtedajší predseda Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ľuboš Sádovský. Následne, dňa 16. decembra 2019 sa tento vzdal svojej funkcie predsedu Krajského súdu v Bratislave. Zverejneniu tohto článku predchádzali aj postoje JUDr. Márie Kolíkovej voči niektorým sudcom, odprezentované na tlačovej konferencii politickej strany „Za ľudí“ dňa 5. októbra 2019, ktorej sa zúčastnila. Pomer medzi JUDr. Ľubošom Sádovským a právnym zástupcom žalobcu preto zakladá objektívne pochybnosti o nezaujatosti JUDr. Ľuboša Sádovského voči právnemu zástupcovi žalobcu a môže byť dôkazom o animozite.

12. Najvyšší súd zistil, že JUDr. Ľubošovi Sádovskému bol s účinnosťou od 17. marca 2020 dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu (§ 22, § 22a zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov), v dôsledku čoho v súčasnosti neprichádza do úvahy jeho účasť na prejednávaní a rozhodovaní danej veci. Z týchto dôvodov Najvyšší súd konanie o námietke zaujatosti smerujúcej proti JUDr. Ľubošovi Sádovskému zastavil.

13. Vo vzťahu k sudkyňiam JUDr. Ayše Pružinec Eren a JUDr. Michaelae Frimmelovej právny zástupca žalobcu vo svojej námietke zaujatosti neuviedol žiadny konkrétny dôvod, pre ktoré by mali byť tieto sudkyne vylúčené z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 10 Co 14/2020 (§ 49 ods. 1 CSP). Napriek tomu, obe sudkyne vo svojich vyjadreniach zhodne uviedli, že vo veci sa necítia byť zaujaté, nakoľko nepoznajú advokátku a konateľku obchodnej spoločnosti Kolíková & Partners, s. r. o., ani žiadnu zo sporových strán.

14. Podľa § 52 ods. 2 CSP, v námietke zaujatosti (podanej stranou sporu) musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní vád podania sa nepoužívajú.

15. Vznesenie námietky zaujatosti, bez ďalšieho aj na zvyšných členov senátu (resp. na senát ako celok), iba z dôvodov vzťahujúcich sa výlučne k jednému (inému) členovi senátu, samo o sebe nepreukazuje dôvod zaujatosti podľa § 49 ods. 1 CSP, aj vo vzťahu k týmto zvyšným členom senátu. Subjektívny názor, že z tohto dôvodu môžu byť zaujatí všetci členovia senátu, na odôvodnenie námietky zaujatosti vo vzťahu k zvyšným sudcom (členom senátu), nepostačuje (§ 52 ods. 2 CSP). Okolnosti vylučujúce z

prejednávania a rozhodovania sporu u JUDr. Ľuboša Sádovského, preto nemôžu bez ďalšieho zakladať i dôvod pre legitímne obavy z nestranného a nezaujatého rozhodovania zvyšných členov tohto, vec prejednávajúceho, senátu. Obava (pocit) z nestrannosti nestačí na založenie dôvodných pochybností o nedostatku nezaujatosti vzhľadom na právne (ústavné i zákonné) garancie nezávislosti sudcov a zákonné povinnosti sudcov konať vo veci bez predsudkov.

16. Keďže v danej veci neexistujú dôvody, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o nestrannosti súdneho rozhodovania za účasti žalobcom spochybňovaných sudkýň Krajského súdu v Bratislave, najvyšší súd rozhodol tak, že sudkyne JUDr. Ayše Pružinec Eren a JUDr. Michaela Frimmelová, nie sú v danom prípade vylúčené z prejednávania a rozhodovania. Za daných okolností potom vo vzťahu k týmto sudkyniam prichádzal do úvahy i prípadný postup podľa § 52 ods. 2 veta druhá za bodkočiarkou CSP, kedy sa na podanie, ktoré nespĺňalo náležitosti podľa prvej vety, nemalo prihliadať a vec nadriadenému súdu predkladať.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.